

Er der nogen – overhovedet?

Lars Ulriksen¹, Institut for Naturfagernes Didaktik, Københavns Universitet

(“Hans! Er du der?” Gnags)

Den 9. marts 2020, to dage før statsministeren annoncerede nedlukningen af store dele af Danmark, havde jeg møder med nogle af deltagerne på vores universitetspædagogikum. De var ved at gå i gang med det afsluttende projekt på deres forløb, hvor de bl.a. skulle afprøve nye ideer i deres undervisning. Vi diskuterede deres problemformulering og design. Det siger noget om, hvor hurtigt det gik, og hvor uforberedt jeg var, at jeg ikke husker, vi talte om muligheden for, at de ikke ville kunne gennemføre den planlagte undervisning. Blot 72 timer senere var flere af dem i gang med at trylle undervisningen om til nye formater, og jeg havde onlinemøde med to undervisere om, hvordan man gennemfører undervisning med praktiske øvelser i idræt, hvis man skal holde afstand.

Når jeg tænker tilbage på forløbet siden den 11. marts, slår det mig, hvor langt væk fra min forestillingsevne det lå, at der kunne ske ændringer; og hvor svært jeg havde ved at forestille mig, hvor længe det ville vare. Der i midten af marts troede jeg stadig, det var muligt at gennemføre DUN-konferencen i Vingsted.

Det andet, som slår mig, er, hvor stejl læringskurven var. Den 1. marts havde jeg aldrig hørt om Zoom, og Teams var noget, jeg havde hørt, de var begyndt at bruge på gymnasiepædagogikum, hvor jeg havde klyngearbejde med nogle undervisere. Jeg havde forsøgt ikke at tænke på, om det var noget, jeg skulle sætte mig ind i, men i løbet af et par uger var vi i gang med onlinebaserede kurser i vejledning for undervisere. Efter påske skulle jeg sammen med nogle kolleger afholde et kursus for nogle studerende, og vi var først sikre på, at det ikke kunne lade sig gøre overhovedet – som i overhovedet – at omlægge online, men da vi så tog fat på det, gik det jo (og i sandhedens interesse var det mine gode kolleger, som tog det store slæb!).

Læringskurven viser sig også ved, at vi de første gange, vi havde undervisning på Teams eller Zoom, indlagde tid til, at deltagerne kunne lære platformen at kende, og vi kunne løse tekniske problemer. I efterårets undervisning introducerer vi stadig til online-konduite, men vi antager, at det tekniske er velkendt. Og måske overvurderer vi læringskurven. I oktober havde vi et kursus i universitetspædagogik, hvor de fleste deltagere var ph.d.-studerende, og hvor deltagerne selv skulle undervise. Ved kursets begyndelse tænkte vi heldigvis på at spørge om, hvor mange som ikke havde prøvet at bruge Zoom med *breakout rooms*. Det var overraskende mange, som nok havde prøvet Zoom, men ikke havde været dem, som havde sat det op. Usamtidigheden og forskelligheden i erfaringerne er måske vigtige at have i baghovedet, når boet og erfaringerne gøres op.

Undervisningen med de studerende var tankevækkende. Egentlig var der fin deltagelse i plenum, efter de havde været i grupper (*breakout rooms*, som det hedder på coronadansk), men alligevel var det meget anderledes. Efterhånden – og måske især efter min undervisning var slut – gik det op for mig, at det, jeg havde oplevet, var, hvor stor betydning relationer har i min undervisning. Jeg har i årevis nævnt og tegnet den didaktiske trekant

¹ Kontakt: ulriksen@ind.ku.dk

på tavlen, men coronatidens onlineundervisning gjorde det forfærdeligt konkret, hvor væsentlig relationen mellem underviseren og de lærende er. Selv om vi kunne få deltagerne (eller de fleste) til at tænde kameraet, så forsvandt de for blikket, når jeg skulle dele skærmen for at vise en præsentation eller dele et whiteboard. Så talte jeg i blinde, og den fornemmelse af, hvor deltagerne er, og om de er med på, hvor vi er på vej hen i undervisningen – den fornemmelse mistede jeg fuldstændig. Og jeg tror også, deltagerne mistede kontakten til mig – i hvert fald noget af den.

Jeg savnede relationen, kontakten i rummet og muligheden for at bruge tavlen til at understøtte en dialog i klassen. Dét er ikke lykkedes mig i coronaundervisningen. Jeg har savnet tavlen – gerne med den særlige taktile fornemmelse af kridt. Og i skrivende stund (december 2020) burde jeg skrive i nutid i stedet for datid, for vi ved ikke, hvornår vi igen må undervise med fysisk tilstedeværelse. Jeg nåede at gøre det et par gange i det tidlige efterår – det var skønt!

Er der noget, jeg tager med? Ja – bl.a. en kommentar fra en studerende om, at det var en fordel ved *breakout rooms*, at de kom til at tale med nogle, de ikke kendte i forvejen, i modsætning til summegrupperne i auditorier og undervisningslokaler, hvor de fleste sidder sammen med nogle, de kender. Det er ikke alle studerende, der har oplevet det sådan, men det er en god og relevant påmindelse.

Men først og fremmest tager jeg den konkrete oplevelse af betydningen af relationen og kontakten med mig. Jeg vidste det jo godt på et teoretisk plan – men det er noget andet at mærke det. Det skal værdsættes, når vi flytter fra digital til analog undervisning.

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den.

Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger

© Copyright
DUT og artiklens forfatter

Udgivet af
Dansk Universitetspædagogisk Netværk